

SEMINARI SOBRE 'EXPLAINING SOCIAL BEHAVIOR: More nuts and bolts for the Social Sciences de Jon Elster. JMM IEC, 2012.

CAPÍTOL PRIMER: L'EXPLICACIÓ

1. INTRODUCCIÓ.

1. En sentit estricte l'explicació tant el què s'ha d'explicar com el que explica han de ser esdeveniments (el què ha passat), no fets (l'estat de les coses). (individualisme metodològic estricte)

2. L'explicació de la variació entre dues categories o dos moments del temps no explica el que s'ha d'explicar 'in and of itself', tot i que és la segona millor pràctica d'explicació i sovint la més viable.

L'exemple de les votacions. Si expliquem la variació no expliquem el fet principal perquè d'entrada sempre hi ha un 45% que vota.

La decisió és un esdeveniment i si expliquem això els altres sorgiran com by-products. Si trobo una explicació de la raó dels que prenen una decisió determinada (+) fàcilment les raons dels altres sorgiran com a productes secundaris.

(Si entenc que la raó dels que voten és la responsabilitat moral, puc entendre que els que no hi van és per mandra, perquè fa mal temps, perquè no volen ser vistos per determinades persones etc Si entenc les raons dels que volien denunciar el cas de Kitty a la policia encara que no ho fessin puc entendre les raons dels altres amb facilitat)

*(Si entenc per quines raons els estudiants s'esforcen per assolir el títol, puc entendre amb més facilitat les raons dels que no ho fan: perquè no els hi cal perquè a casa els mantenen, perquè són més llestos, perquè són mandres etc. Si entenc perquè les dones s'esforcen més que els homes –estan més preparades biològicament—puc entendre més fàcilment la conducta dels homes??)
(No ho veig tan fàcil)*

3. L'explicació per les conseqüències com en biologia és quelcom marginal en les ciències socials perquè no hi ha el mecanisme determinista cec de la selecció natural que afavoreix els més adaptats. No s'ha de confondre amb el mecanisme intencional de decidir conductes per les conseqüències esperades.

Perquè es pugui acceptar una explicació funcional cal poder mostrar a nivell individual un mecanisme de reforç positiu. Ex el nen que plora perquè té mal de ventre però al experimentar que els pares acudeixen a consolar-lo augmenta el nivell del plor.

En el nivell dels adults conscients és evident que quan una norma o una institució funciona intencionalment decideixen recolzar-la i a poc a poc es va estabilitzant.

Perquè sigui funcionalista i certa l'explicació ha de ser: un esdeveniment a l'atzar –la mutació d'un gen, un altre etc..... En un entorn determinat els gents que tradueixen conductes més adaptatives passen el filtre de la selecció natural.

Crítica a Elster: suposa que els humans actuem sempre intencionalment – conscientment—i els descobriments actuals recolzen la idea que sovint decidim eurísticament de manera ‘instintiva’ (Gigerenzer.)

2. L'ESTRUCTURA DE L'EXPLICACIÓ

- 1. Tria la teoria –un conjunt relacionat de proposicions causals—que sigui la millor promesa d'una explicació exitosa.**
- 2. Explicita una hipòtesis que aplica la teoria al puzzle, en el sentit que el que s'ha d'explicar (explanandum) és derivi lògicament de la hipòtesis.**
- 3. Identifica o imagina propostes que puguin donar explicacions alternatives, de manera que el que s'ha d'explicar es pugui derivar directament d'elles.**
- 4. Per cada una d'aquestes diferents hipòtesis, cerca fets que puguin falsar-la és a dir que no es puguin observar.**
- 5. Enforteix la hipòtesis proposada mostrant que hi ha implicacions comprovables addicionals a ser possible amb “fets nous”, observats.**

EL QUÈ NO ÉS UN “EXPLANANS”

1. No poden faltar els mecanismes causals.

Mentar un determinat producte pot ser la pretesa causa de mort d'una persona, però cal aclarir el mecanisme: si va ser com a reacció alèrgica o perquè era venenosa.

2. Les correlacions

Un esdeveniment pot estar relacionat amb un altre, però ambdós poden ser causats per un tercer.

Tocqueville explica que els matrimonis per amor a vegades no funcionen. En societats que són minoria pot ser degut a que comporta dues persones molt tossudes, les quals és difícil que aguantin molt temps juntes.

També pot ser degut a la direcció de la causalitat. *Els fills que viuen en famílies violents són violents per una mala socialització. També pot ser que pares i fills tinguin un component genètic comú.*

3. Les necessitats.

Per explicar un esdeveniment cal explicar perquè ell s'ha produït d'aquella manera. Per exemple quan una persona té un càncer que li produirà la mort en un temps determinat i durant aquest període es suïcida, o encara més evident l'atropella un cotxe. *Quan hi ha crisis augmenten els robatoris, però no tothom roba, ni roben a vegades els més necessitats, també hi ha els que s'aprofiten.*

Les causes estructurals:

L'exemple de la revolució francesa és interessant.

4. Els relats d'històries.

Explicació: explicar el què ha passat **tal com** ha passat.

Explicar una història: No val **el que havia** de passar'

Tampoc el que **podria** haver passat i potser és veritat o no.

Aquestes especulacions poden generar bones hipòtesis.

La constatació de l'ajuda als altres fins a l'autosacrifici pot conduir a la idea de que no sempre les accions són interessades i que no totes les accions són racionals (emocions), però proposant una història de com la “racionalitat” podria també productes d'ajuda facilita la possibilitat de poder testar més coses empíricament – *entenc que és la idea del by-product. Elster encara pateix del prejudici que les*

emocions no poden produir conductes racionals. Les emocions estan lligades amb les finalitats de l'acció amb una lògica de racionalitat evolucionària.

La proposta dels relats històrics pot ser **enganyosa**:

Les explicacions AS-IF (Friedman) no són vàlides. 'Els resultats poden ser predits atès que els humans actuen com si fossin racionals'

- Aquesta explicació és vàlida quan tenim el mecanisme del **reforç**, com el jugador de billar que va aprenent per l'experiència sense fer càlculs racionals matemàtics de les forces que mouen la conducta de les boles.
- Els físics acceptaven la llei de la gravetat de Newton perquè feia possibles prediccions acurades però això no era una explicació fins que va sorgir la teoria de la relativitat.

La Teoria de l'acció racional:

- no contempla cap mecanisme que substitueixi la racionalitat; fins i tot el **reforç** no sempre funciona. Quan el canvi és lent la **selecció natural pot funcionar**.
- Les prediccions de la ciència econòmiques són febles i ofereixen resultats que no tenen consens en l'acadèmia.

Elster no té en compte en aquest apartat ni les aportacions de Cosmides i Tooby sobre la racionalitat biològica (Articlet molt important) ni les de Gigerenzer sobre la racionalitat limitada).

3. Les explicacions estadístiques,

Encara que és la segona millor no és satisfactòria perquè no dona compte dels esdeveniments individuals: Suposem que els homes tendeixen a ser més agressius que les dones, afirmar que la conducta agressiva d'un individu és produïda per les hormones és una doble fal·làcia:

- científica: també podia moure's d'aquella manera degut a unes circumstàncies determinades.
- moral: Pot significar que aquesta persona és mou per mecanismes biològics i no té capacitat reflexiva de raonament..

Per millorar les explicacions estadístiques cal:

- Controlar per altres variables per eliminar dintre del possible els efectes espuris. (Hipòtesis intuïtives)
- **Com** es produeix l'efecte causal: **mecanisme** entès com a cadena causal. *En aquest cas mecanismes burgerians, després Elster entén els mecanismes amb més aleatorietat.*

4. Les respostes a "Per què".

Tal autor no ha citat tal altre i per això no dona una explicació correcta dels fets. Això no val perquè també ho pot haver fet per revenja a què no va ser citat.

5. Les prediccions

A vegades es pot predir sense explicar i també el contrari. Les dues coses són difícils en ciències socials.

- Explicar sense predir. No tenim els mecanismes biològics, però tampoc els biòlegs poden predir què passarà en el futur amb tal o qual organisme.
- Predir sense explicar és més fàcil —a vegades— llavors les distincions entre necessitats, correlacions i explicació no són necessàries.